

TÜRKLÜK
ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ
16

Kurucusu:
Hakkı Dursun YILDIZ

Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

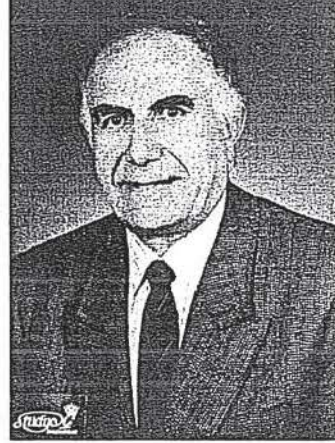
İstanbul, Güz 2004

Vefeyât

PROF. DR. RİFAT ÖNSOY (1942-2004)

MEHMET ÖZ
(Hacettepe üniversitesi)

1 Aralık 2004 tarihinde kaybettiğimiz Prof. Dr. Rifat Önsoy 1942 yılında Kayseri Bünyan'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini burada tamamlayan Prof. Önsoy, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nde lisans ve yüksek lisans derecelerini almış, doktorasını ise Milli Eğitim Bakanlığı'nın sağladığı bursla 1967-1972 tarihleri arasında Würzburg Batı Almanya Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Yurda dönüşünü müteakip Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlayan Önsoy, 1980 yılında doçent, 1985 tarihinde Profesör olmuştur. Akademik çalışmalarının yanı sıra Hacettepe Üniversitesi bünyesinde, Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı, 1983-1986 yılları arasında Tarih Bölümü başkanlığı, 1984-1987 arasında Sosyoloji Bölüm başkanlığı ve 1986-1994 yılları arasında Eğitim Fakültesi dekanlığı gibi pek çok idarî görevde bulunan Prof. Önsoy aynı zamanda eğitim ve kültür ile ilgili çeşitli komisyonlarda çalışmış ve Başbakanlık İnsan Hakları Yüksek Danışma Kurulu'nda da görev yapmıştır. Prof. Dr. Rifat Önsoy, evli ve bir çocuk babasıydı.

Rifat Önsoy, bir hoca ve idareci olarak beşerî ilişkilerde samimî ve içten bir insandı. Öğrencileri, arkadaşları ve birlikte çalıştığı personel onun üstün beşerî vasıflarını yakından tanımıştır. İdarecilik döneminde bitmek tükenmek bilmeyen bir enerjile çalışmış, özellikle Eğitim Fakültesi ve İlköğretim Sınıf Öğretmenliği Bölümünün hem fizikî hem de akademik bakımdan gelişmesine çok önemli katkı yapmıştır. İdarî işlerle uğraştığı dönemler onu akademik faaliyetlerinden asla geri bırakmamıştır. Hatta dört yıl süren amansız hastalığı sırasında bile sürekli olarak bilimsel çalışmalarını sürdürmeye çalışmıştır. Hastalığını büyük bir tevekkül ve sabırla karşılayan Rahmetli Rifat Önsoy, bu sırada yayına hazırladığı ve Hacettepe Üniversitesi hastanelerinin personeline ithaf ettiği *Türkiye'deki Almanya, 1914-1918, Almanya'nın Türkiye'deki Kültürel Etkinliği ve Robert Bosch* adlı kitabının yayınlandığını vefât etmeden kısa bir süre önce görmüştür. Yine hastalığı sırasında Bağdat Demiryolu hakkındaki çalışmasını da sürdürmekteydi.

Aziz hocamıza Tanrı'dan rahmet, ailesi ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

Rifat Önsoy'un başlıca eserleri şunlardır:

Kitaplar

1. *Die Handelsbeziehungen zwischen den süddeutschen Staaten und dem Osmanischen Reich von 1815 bis 1871*, Würzburg 1972, 216 s.
2. *Osmanlı-Alman Ticari Münasebetleri (1871-1914)*, Ankara 1979, 171 s.
3. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Sanayii ve Sanayileşme Politikası*, Ankara, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1988, 173 s. (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Genel Yayınlar No: 291 Ekonomi Dizisi: 22).
4. *Osmanlı Borçları (1854-1914)*, Ankara 1999, 340 s.
5. *Türkiye'deki Almanya, 1914-1918, Almanya'nın Türkiye'deki Kültürel Etkinliği ve Robert Bosch*, Ankara 2004, 128 s.

Makaleler

6. "Viyana Arşivindeki Konsolos Raporlarının Işığında 1850'den 1877'ye Kadar Balkan Panayırları". *Türk Kültürü Araştırmaları*, 16/1-2 (1977-1978), 269-276.

7. "19. Asrın İkinci Yarısında Alman İmparatorluğu'nun 1871'de Kuruluşuna Kadar Bavyera'nın Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Ticareti". *VIII. Türk Tarih Kongresi* (Ankara, 11-15 Ekim 1976), Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1981.
8. "Ziya Gökalp'in İktisadi Görüşleri". *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, 12 (1981-1982), 355-366.
9. "Osmanlı İmparatorluğu'nun Katıldığı Uluslararası Sergiler ve Sergi-i Umumi-i Osmani (1863 İstanbul Sergisi)", *Bellekten*, XLVII/185 (1983), 195-236.
10. "Plevne Müdafaası Esnasında Osmanlı Devleti'nin Siyâsî Durumu", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 1 (1983), 61-65.
11. "Tanzimat Dönemi Sanayileşme Politikası", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2, 2 (1984), 5-12.
12. "Die Balkan Messen in der zweiten Haelfte des 19. Jahrhunderts und Ihre Bedeutung im Osmanischen Handel mit Europa", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3, 1 (1985), 145-151.
13. "19. Yüzyılın İkinci Yarısında Suriye'nin Sanayi ve Ticareti", *Bellekten*, L/198 (1986), 825-832.
14. "Osmanlı İmparatorluğunda Devlet-Ekonomi İlişkileri", *Tarihte Türk Devletleri* içinde, hazırlayan: Anıl ÇEÇEN, İstanbul, Milliyet Yayınları, 1986.
15. "Sened-i İttifak ve Türk Demokrasi Tarihindeki Yeri", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4, 1 (1986), 24-29.
16. "Tanzimat Döneminde İktisadi Düşüncenin Teşekkülü". *Mustafa Reşid Paşa ve Dönemi Semineri, Bildiriler, Ankara, 13-14 Mart 1984*, Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1987, 91-96.
17. "Osmanlı Ordusundaki Alman Subayları ve Alman Silah Sanayiinin Çıkarları". *IX. Türk Tarih Kongresi* (Ankara 21-25 Eylül 1981), Ankara 1988, 1207-1213.
18. "Tanzimat ve Sanayi", *Türkiye Günlüğü Dergisi*, 8 (1989).
19. "Namık Kemal'in İktisadi Görüşleri", *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 1 (1989), 93-103.

20. "Osmanlı Batılılaşma Hareketleri ve Atatürk İnkılapları", *Erdem*, 5, 14 (1989), 365-377.
21. "Cumhuriyetten Bugüne İlk ve Orta Öğretimimiz ve Bazı Meseleleri", *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1991), 1-23.
22. "Tanzimat Döneminde Sanayi ve Ticaretle İlgili Meclisler (1839-1876)", *X. Türk Tarih Kongresi* (Ankara, 22-26 Eylül 1986), Ankara, Türk Tarih Kurumu, 1993, 1685-1696.
23. "Tanzimat Dönemi İktisat Politikası". *Tanzimat'ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu*, Ankara, T.T.K., 1994, 255-262.
24. "Muharrem Karanamesi ve Düyun-u Umumiye İdaresi", *Osmanlı, Yeni Türkiye Yayınları*, ed.: Güler EREN; Bilim ed.: Kemal ÇİÇEK, Cem OĞUZ, Ankara 1999, 400-414.